

som vi kunne forudsæ vil ende med Nederlag og tilmed et uforholdsmæssigt Tab af Liv og Blod. Skal et virksomt Forsvar føres af en mindre Hær mod en overlegen, som der er al Sandsynlighed for, at vi i ethvert Tilfælde ville komme til at staa overfor, kan det kun ske fra Fæstningsværker, hvor en mindre stærk og mindre øvet Hær kan virksomt fortsætte Forsvaret en Tid, og i den Henseende kan jeg ikke se, at det har nogen bestemt Betydning, at man henvises til, at et saadant Forsvar er dog kun for en forholdsvis kortere Tid, thi en Tid af Uger og Maanedes kan virkelig have den allerstørste og afgjørende Betydning for et Folks Fremtid. Jeg har ikke sat Tid til, hvad der jo synes i vore Dage mere og mere at blive betragtet som et særdeles virksomt Middel til et Folks Værn, Neutraliteten, thi selv om vi fik en saadan, tror jeg ikke, at det er Noget, der kan føre et overbevisende Vidnesbyrd for, at vi kunne slippe med mindre Udgift til vort Forsvar, naar det gjælder om at værne om Neutraliteten, end om Forsvar for vor Selvstændighed i det Hele. Og der er en Ting, jeg ikke kan undlade at tænke paa, hver Gang Talen er om saadan Neutralitet. Noget, der gjør, at jeg ikke i dette Dieblif vil kunne stemme derfor. Jeg skal blot antyde det, men ikke videre udvikle det i denne Sag. Der blev i 1864 staaet vort Folk et Saar, som endnu bløder, og saa længe det endnu bløder, anser jeg det for uforvarsligt, om vi vilde binde vore Hænder, saa at det ikke bliver os muligt under visse Forhold at opnaa en saadan Alliance eller saadan Hjælp, som vilde kunne gjøre, at dette Saar kunde blive lægt. Men saa inderlig, som jeg ønskede, at vi kunde komme til virkelig at gjøre Noget for vort Forsvar og kunde faae nogle faste Pladser, hvorfra et virksomt Forsvar kunde føres, saa lidet er desværre mit Haab om, at dette Maal kan naas under de nærværende Omstændigheder. Der er to Ting, jeg skal nævne, der for mig staa som Hindringer for, at vi kunne nære Haab om et saadant Udfald af Forhandlingerne om den Sag, her foreligger. Det er Noget, jeg tror, at man ikke kan se bort fra, at naar vi skulle gaa til Foranstaltninger for vort Forsvar, til overordentlige Udgifter til saadanne Foranstaltninger, kunne vi ikke undgaa at tænke paa Foranstaltninger til overordentlige Indtægter. Det lader sig jo vistnok ikke overse, at det vil være umuligt, efter hvad der foreligger fra Fortiden, at faae de forskjellige Dele af Lovgivningsmagten samlede om Forslag, naar ikke slige Foranstaltninger med Hensyn til overordentlige Indtægter ere medoptagne deri, og det kan

maa ske ogsaa nok siges ikke at være saa heldigt, at vi anvende hele Overflødet af vore ordinære Indtægter til et eneste Formaal og derved umuliggjøre i dette Tidrum andre Reformers, som maa siges at være tidsvarende og nødvendige. Derfor synes jeg, at det stadig er en Mangel ved de Forslag, der forelægges af den nuværende Regjering, at der ikke er taget dette Hensyn. Jeg synes ikke, at det kan være ubilligt, hvad enten man tænker at tage i alt Fald enten en Del af disse Indtægter ved en Skat paa Indtægt eller paa Formue eller paa begge Dele, som man kan blive enig om, ligesom jeg heller ikke kan indse, at der er Noget til Hinder for, at man tager en Del af disse Indtægter ved et Laan, som efterhaanden bliver tilbagebetalt. Det maa jo dog nok kunne siges, at det ikke tilkommer den nuværende Slægt at bære alle Udgifterne ved saadanne overordentlige Foranstaltninger, der dog lige saa fuldt ere til Gavn for Efterslægten som for den nulevende Slægt. Det var det Gne. Det Andet er jo allerede paaapeget, det er den nuværende politiske Stilling, den Spænding, som der er mellem de forskjellige Faktorer af Lovgivningsmyndigheden, og den synes mig at staa som en uovervindelig Hindring for, at vi kunne indbese nogen heldig Udgang af Forslag som de foreliggende. For mit eget Bedkommende vil jeg af mit inderste Hjerte ønske, at det skulde kunne siges om os, hvad der er blevet sagt om Frankrig, at til Trods for alle politiske Meningsforskjelligheder og til Trods for al politisk Strid mellem alle de forskjellige Partier og mellem Regjeringen og Repræsentationen, vare, naar Talen var om Landets Forsvar, Alle enige, men desværre: det er en Kjendsgjerning, at saaledes er det ikke her, og naar det er en Kjendsgjerning, saa maa man hvide sig for den (Nei! Nei!). So! det maa man sandelig; Kjendsgjerninger kan man ikke paa den Maade bortræffomere. Den ærede Regjering har jo i en Fortid ad fuldstændig konstitutionel Vej forsogt paa at tilveiebringe den nødvendige Enighed mellem sig og den anden Del af Lovgivningsmagten. Det viste sig ikke at føre til Noget, men naar dette har vist sig, mener jeg, at det ikke kan være uberegtiget fra vor Side at mene og udtale, at saa maa det andet konstitutionelle Middel forsoges, at der kommer andre Mænd i den nuværende Regjerings Sted. Jeg er fuldstændig overbevist om, at de høitærede Forsvarsministre ikke vilde forelægge et saadant Forslag for, som det nylig blev sagt, at spille Comedie dermed. Det er min fulde Overbevisning, at de have forelagt det i den Tro, at de derved kunde gavne, men jeg kan ikke